
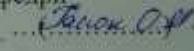

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ БІОЛОГІЇ, ГЕОГРАФІЇ ТА ЕКОЛОГІЇ
КАФЕДРА БІОЛОГІЇ ЛЮДИНИ ТА ІМУНОЛОГІЇ

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри біології людини
та імунології
протокол № 7, від 08...2021р.
завідувач кафедри

 ...

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ/ВИБІРКОВОЇ КОМПОНЕНТИ

Гігієна

Освітньо-професійна програма Біологія першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Спеціальність 091 Біологія
Галузь знань 09 Біологія

Херсон 2021

Назва навчальної дисципліни/освітньої компоненти	Гігієна
Викладач (і)	Головченко Ігор
Посилання на сайт	
Контактний тел.	
E-mail викладача	IGolovchenko@ksu.ks.ua
Графік консультацій	

1. Анотація курсу. Гігієна – наука про збереження та зміцнення громадського та індивідуального здоров'я шляхом здійснення профілактичних заходів. Дисципліна вивчає вплив навколишнього середовища та виробничої діяльності на здоров'я людини та здійснює розробку оптимальних вимог до умов життя та праці людей; взаємодію організму, що росте, з середовищем і розробляє гігієнічні заходи, направлені на попередження виникнення хвороб та створення умов, що забезпечують збереження здоров'я та повноцінний фізичний і розумовий розвиток дітей. Предмет Гігієна ґрунтується на вивченні студентами базових дисциплін (біології, біологічної фізики, хімії, біологічної та біоорганічної хімії, морфологічних дисциплін, мікробіології та вірусології) та інтегрується з цими дисциплінами.

2. Мета та завдання курсу: Мета курсу: формування системи санітарно-гігієнічних знань, вмінь та навичок, що спрямовані на збереження та зміцнення індивідуального, групового і суспільного здоров'я.

Завдання викладання дисципліни закладають основи вивчення здобувачами освіти навколишнього екологічного середовища як джерела етіологічних факторів та етіологічних факторів ризику виникнення і розповсюдження захворювань; на підставі вивчення впливу факторів навколишнього середовища на організм і здоров'я закладає основи здорового способу життя, профілактики захворювань, майстерності діагностики захворювань; обґрунтовувати проведення профілактичних заходів у відповідності до основ чинного законодавства України.

Засвоєння дисципліни «Гігієна» є необхідною основою для проходження педагогічної практики; виконання науково-дослідної діяльності (написання курсових і дипломних проектів).

3. Програмні компетентності та результати навчання

ЗК 1. Знання та розуміння предметної області (біології) та області професійної діяльності.

ЗК 3. Здатність до використання інформаційних технологій.

ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно так і письмово.

ЗК 5. Здатність спілкуватися іншою мовою за спеціальністю.

ЗК 6. Здатність до навчання і самоудосконалення упродовж життя.

ЗК 7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК 8. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконаних робіт.

ЗК 9. Здатність працювати як самостійно, так і в команді.

ЗК 10. Визнання морально-етичних аспектів професійної діяльності і необхідності інтелектуальної чесності, а також здатність забезпечити безпеку життєдіяльності та біобезпеку.

ФК 1. Базові теоретичні та методологічні знання в галузі біологічних наук та на межі предметних галузей.

ФК 3. Здатність використовувати знання й практичні навички в галузі біологічних наук та на межі предметних галузей для дослідження різних рівнів організації живих організмів, біологічних явищ і процесів.

ФК 4. Здатність здійснювати збір, реєстрацію і аналіз даних за допомогою відповідних методів, прийомів і засобів у польових і лабораторних умовах і звітувати про результати.

ФК 6. Вміння ведення дискусії та спілкування в галузі біологічних наук.

ФК 8. Демонстрування знання будови, функцій та процесів життєдіяльності, систематики, методів виявлення та ідентифікації неклітинних форм життя, прокариот і еукариот упродовж онто- та філогенезу.

ФК 10. Здатність до визначення та аналізу результатів взаємодії живих організмів різних рівнів організації, їхньої ролі у біосферних процесах та можливості використання у різних галузях господарства, біотехнологіях, медицині та охороні навколишнього середовища.

ФК 11. Демонстрування знання основ підтримання гомеостазу організму, клітинних та молекулярних механізмів реалізації цих реакцій, їх регуляції та генетичного контролю.

Програмні результати навчання

ПРН 1. Здатність до спілкування в діалоговому режимі з колегами та цільовою аудиторією, письмового відображення та презентації результатів своїх досліджень українською мовою.

ПРН 4. Розуміти основні терміни, концепції, принципи, теорії і закони в галузі біологічних наук і на межі предметних галузей.

ПРН 11. Аналізувати форми взаємовідносин між макро- та мікроорганізмами з визначенням основних напрямів цих процесів.

ПРН 18. Демонструвати знання основних принципів збереження й зміцнення здоров'я, формування ціннісних орієнтацій щодо здорового способу життя.

4. Обсяг курсу на поточний навчальний рік

Кількість кредитів/годин	Лекції (год.)	Практичні заняття (год.)	Самостійна робота (год.)
4/ 120	22	18	80

5. Ознаки курсу

Рік викладання	Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Обов'язкова/ вибіркова компонента
2020/2021	3	091 Біологія	2	Вибіркова

6. Технічне й програмне забезпечення (обладнання)

Ноутбук, персональний комп'ютер, мобільний пристрій (телефон, планшет) з підключенням до Інтернет для: комунікації та опитувань; виконання домашніх завдань; виконання завдань самостійної роботи; проходження тестування (поточний, підсумковий контроль). Програмне забезпечення для роботи з освітнім контентом дисципліни та виконання передбачених видів освітньої діяльності: Програмне забезпечення MS Windows XP; Star Office; 1C 7.7; CS Trade Quote 8; Internet Explorer; Win RAR; Adobe Reader 9;

7. Політика курсу

- Курс передбачає роботу в колективі.
- Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.
- На практичні заняття приходять попередньо підготовленими, ознайомлені з питаннями даної роботи.
- Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в дистанційному режимі за погодженням із керівником курсу та презентувати виконані завдання під час консультації викладача. Без об'єктивних причин відпрацювання пропущеного заняття передбачає конспект з теми

(якщо пропущена лекція, перегляд відеозапису лекції) або контрольна робота (пропущена практична робота) та відпрацювання у позаурочний час.

- Задавати питання, цікавитися додатковими відомостями, сучасними науковими журналами з предмету та консультиватися з викладачем

- Аргументовано відстоювати свою думку стосовно тематики занять, якщо вона не співпадає з думкою викладача
- Вимагати від викладача додаткових роз'яснень на практичних або лекційних заняттях у випадку їх недостатнього висвітлення
- У випадку незгоди із отриманою оцінкою вимагати перезалік тем.
- Самостійна робота включає в себе теоретичне вивчення питань, що стосуються тем лекційних занять, які не ввійшли до

теоретичного курсу, або ж були розглянуті коротко, їх поглиблена проробка за рекомендованою літературою, а також виконання завдань з метою закріплення теоретичного матеріалу.

- Усі завдання, передбачені навчальною програмою, мають бути виконані у встановлений термін.
- Дотримуватися Кодексу академічної доброчесності здобувача вищої освіти Херсонського державного університету.

8. Схема курсу

Тиждень, дата, години (вказується відповідно до розкладу навчальних занять)	Тема, план	Форма навчального заняття, кількість годин (аудиторної та самостійної роботи)	Список рекомендованих джерел (за нумерацією розділу 11)	Завдання	Максимальна кількість балів
Змістовий модуль 1. Загальна гігієна (Комунальна гігієна).					
Тиждень А дата, академічних годин	Вступ до гігієни. Основні закони гігієни. Гігієнічне значення складових біосфери.	Лекція 2 год, / Самостійна робота – 4 год	Основна 1,5,7 Додаткова 2 Інтернет ресурс	Відповіді на питання	2
Тиждень А дата, академічних годин	Вступне заняття. Методи гігієнічних досліджень. Організація навчально-дослідницької роботи студентів (НДРС)	Практичне заняття 2 год/ Самостійна робота – 4 год	Основна 2,3,7 Додаткова 1, 4 Інтернет ресурс	Відповіді на питання Підготовка презентації Тестові завдання	7
Тиждень Б_ дата, академічних годин	Гігієна повітря. Гігієнічне значення сонячної радіації, фізичних властивостей та хімічного складу повітряного середовища.	Лекція 2 год, / Самостійна робота – 4 год	Основна 2,3,7 Додаткова 1, 4 Інтернет ресурс	Відповіді на питання	2

Тиждень Б_ дата, академічних годин	Мікроклімат і його гігієнічне значення. Методика визначення та гігієнічна оцінка температури, вологості, швидкості руху повітря. Методика визначення і гігієнічна оцінка природного і штучного освітлення.	Практичне заняття 2 год/ Самостійна робота – 4 год	Лекційний матеріал Основна 1,5,7 Додаткова 2 Інтернет ресурс	Відповіді на питання Підготовка презентації Тестові завдання	7
Тиждень А_ дата, академічних годин	Вода як фактор здоров'я, її гігієнічне ендемічне та епідеміологічне значення.	Лекція 2 год, / Самостійна робота – 4 год	Основна 1,5,7 Додаткова 2 Інтернет ресурс	Відповіді на питання	2
Тиждень А_ дата, академічних годин	Методика санітарного обстеження джерел водопостачання та відбору проб води для бактеріологічного і санітарно-хімічного дослідження.	Практичне заняття 2 год/ Самостійна робота – 4 год	Лекційний матеріал Основна 1,5,8 Додаткова 4 Інтернет ресурс	Відповіді на питання. Підготовка презентації Тестові завдання	7
Тиждень Б_ дата, академічних годин	Ґрунт та здоров'я. Проблеми охорони ґрунту.	Лекція 2 год, / Самостійна робота – 4 год	Основна 1,5,7 Додаткова 1 Інтернет ресурс	Відповіді на питання	2
Тиждень Б_ дата, академічних годин	Методика гігієнічної оцінки ґрунту за даними санітарного обстеження ділянки та результатами лабораторного аналізу проб.	Практичне заняття 2 год/ Самостійна робота – 4 год	Лекційний матеріал Основна 1,5,7 Додаткова 2 Інтернет ресурс	Відповіді на питання Підготовка презентації Тестові завдання	7
Тиждень А_ дата, академічних годин	Гігієна населених місць. Гігієна житла та благоустрою населених	Лекція 2 год, / Самостійна робота – 4 год	Основна 1,5,7 Додаткова	Відповіді на питання	2

	місце.		1 Інтернет ресурс		
Тиждень А _ дата, академічних годин	Методика визначення концентрації CO ₂ та окиснюваності повітря як показників антропогенного забруднення повітря та вентиляції приміщень. Методологічні та методичні основи та загальна схема вивчення впливу комплексу факторів навколишнього середовища на здоров'я населення.	Практичне заняття 2 год/ Самостійна робота – 4 год	Лекційний матеріал Основна 1,5,7 Додаткова 2 Інтернет ресурс	Відповіді на питання Підготовка презентації Тестові завдання	7
Максимальна кількість балів за модуль – 45 балів					
Змістовий модуль 2. Особиста гігієна.					
Тиждень ... дата, академічних годин	Гігієна харчування. Гігієна харчування, його екологічні та соціальні проблеми.	Лекція 2 год, / Самостійна робота – 4 год	Основна 2,4,6 Додаткова 2 Інтернет ресурс	Відповіді на питання	2
Тиждень ... дата, академічних годин	Гігієнічні аспекти профілактики аліментарних захворювань та отруєнь.	Лекція 2 год, / Самостійна робота – 4 год	Основна 2,4,6 Додаткова 2 Інтернет ресурс	Відповіді на питання	2
Тиждень ... дата, академічних годин	Методика вивчення та оцінки харчового статусу людини. Методика розрахунку енерговитрат людини та її потреб у харчових речовинах.	Практичне заняття 2 год/ Самостійна робота – 4 год	Лекційний матеріал Основна 1, 5, 8 Додаткова 3 Інтернет ресурс	Відповіді на питання Підготовка презентації Тестові завдання	7
Тиждень ... дата, академічних годин	Гігієна та фізіологія праці. Класифікація факторів трудового процесу та виробничого середовища за	Лекція 2 год, / Самостійна робота – 4 год	Основна 1,3,7 Додаткова 1	Відповіді на питання	2

	важкістю, напруженістю та шкідливістю.		Інтернет ресурс		
Тиждень ... дата, академічних годин	Методика гігієнічної оцінки небезпечних і шкідливих факторів виробничого середовища та реакції організму на їх вплив. Санітарне законодавство про охорону праці.	Практичне заняття 2 год/ Самостійна робота – 4 год	Лекційний матеріал Основна 1,4,6 Додаткова 3 Інтернет ресурс	Відповіді на питання Підготовка презентації Тестові завдання	7
Тиждень ... дата, академічних годин	Здоровий спосіб життя та особиста гігієна.	Лекція 2 год, / Самостійна робота – 4 год	Основна 1,7 Додаткова 3 Інтернет ресурс	Відповіді на питання	2
Тиждень ... дата, академічних годин	Особиста гігієна. Гігієнічна оцінка миючих засобів та хімічних засобів захисту шкіри.	Практичне заняття 2 год/ Самостійна робота – 4 год	Лекційний матеріал Основна 2,6,7 Додаткова 3,4 Інтернет ресурс	Відповіді на питання Підготовка презентації Тестові завдання	7
Тиждень _ дата, академічних годин	Гігієна дітей та підлітків. Закономірності росту і розвитку дитячого організму.	Лекція 2 год, / Самостійна робота – 4 год	Основна 1,5,7 Додаткова 2 Інтернет ресурс	Відповіді на питання	2
Тиждень _ дата, академічних годин	Гігієнічні основи планування і обладнання дошкільних і шкільних закладів, методика їх гігієнічної оцінки.	Лекція 2 год, / Самостійна робота – 4 год	Основна 1,5,7 Додаткова 2 Інтернет ресурс	Відповіді на питання	2
Тиждень _ дата, академічних годин	Методи дослідження та оцінка впливу факторів навколишнього середовища на здоров'я дітей і підлітків. Методи вивчення вікових психофізіологічних	Практичне заняття 2 год/ Самостійна робота – 4 год	Лекційний матеріал Основна 2,8 Додаткова 3 Інтернет ресурс	Відповіді на питання Підготовка презентації Тестові завдання	7

	особливостей дітей і підлітків. Методика гігієнічної оцінки устаткування та утримання навчально-виховних установ для дітей та підлітків.				
Максимальна кількість балів за модуль – 40 балів					

9. Форма (метод) контрольного заходу та вимоги до оцінювання програмних результатів навчання

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю здобувачів вищої освіти, усне опитування, письмовий контроль, перевірка робочих зошитів, тестовий контроль тощо. Загальна оцінка з навчальної дисципліни - максимальна кількість – 100 балів.

Оцінювання результатів навчання є сумою балів, одержаних за виконання окремих форм навчальної діяльності: поточне оцінювання рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять, ведення робочого зошиту, виконання завдань самостійної роботи. Самостійна робота здобувачів освіти, яка передбачена темою заняття поряд із аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті.

Присутність на кожному занятті оцінюється в один бал. Поточний контроль здійснюється лектором з усіх видів аудиторної роботи (лекції та практичні заняття) протягом навчального семестру. Відповіді на питання оцінюються в один бал. Виконання практичних завдань в 6 балів. Таким чином кожна лекція оцінюється в 2 бали, практичне заняття в 7 балів. Кожний здобувач освіти на початку вивчення предмету отримує індивідуально-творче завдання, яке повинен виконати протягом семестру, за що отримує 15 балів.

10. Критерії оцінювання результатів навчання

Аудиторна робота Самостійна робота		Індивідуальне творче завдання	Підсумковий контроль
Модуль 1	Модуль 2	15	100
45	40		
Всього			100 балів

Шкала оцінювання у ХДУ за ЄКТС

Сума балів /Local grade	Оцінка ЄКТС		Оцінка за національною шкалою/National grade
90 – 100	A	Excellent	Відмінно
82-89	B	Good	Добре
74-81	C		
64-73	D	Satisfactory	Задовільно
60-63	E		
35-59	FX	Fail	Незадовільно з можливістю повторного складання

1-34	FX		Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
------	----	--	--

11. Список рекомендованих джерел (наскрізна нумерація)

Основна:

1. Бардов В.Г. Загальна гігієна та екологія людини. (Навчальний посібник) / Бардов В.Г., Сергета І.В. – Вінниця: „Нова книга”, 2012. – 216 с.
2. Гігієна дітей та підлітків (за ред. проф. Берзіня В.І.). Підручник для ВМНЗ МОЗ України III – IV рівнів акредитації. - К.: Асканія., 2014. – Вид. 5. – 302 с.
3. Гігієна дітей та підлітків: посібник для студентів ВНЗ III-IV рівнів акредитації / за ред. М.М. Надворного . – Одеса: Прес-кур'єр, 2014. – 263 с.
4. Гігієна та екологія: Підручник / За ред. В.Г.Бардова. – Вінниця: Нова книга, 2006.
5. Даценко І.І. Гігієна та екологія людини. Навчальний посібник. / Даценко І.І. – Львів: “Афіша”, 2000. – 247с.
6. Даценко І.І. Профілактична медицина. Загальна гігієна з основами екології. 2-ге вид / Даценко І.І., Габович Р.Д. – К.: Здоров'я, 2014.
7. Загальна гігієна: Посібник для практичних занять / За ред. І.І.Даценко. – Львів: Світ, 2001.
8. Плахтій П.Д. Основи шкільної гігієни і валеології. Теорія, практикум, тести: Навчальний посібник / Плахтій П.Д., Підгорний В.К., Соколенко Л.С. - Кам'янецьПодільський: ПП Буйницький О.А., 2009. - 332 с.

Додаткова

1. Даценко І.І., Габович Р.Д. Основи загальної та тропічної гігієни. – К.: Здоров'я, 1995.
2. Москаленко В.Ф. Фактори ризику для здоров'я населення і шляхи їх усунення / Експериментальна і клінічна медицина. – 2003. – № 1.
3. Тимченко О.І., Сердюк А.М., Карташова С.С. Генофонд і здоров'я: розвиток методології оцінки. – К., 2008.
4. Штабский Б.М., Гжегоцкий М.Р. Профилактическая токсикология и прикладная физиология: общность проблем и пути решения. – Львов: Наутилус, 2003. – 342 с.

Електронні ресурси (Основні Web-сторінки в INTERNET)

<http://www.xserver.ru/medic/004/> Загальна гігієна.